

JOHN HART

Tíha nenávisti

Thriller

VYŠEHRAĐ

Dvojnásobný
držitel
prestižní ceny
Edgar Allan
Poe Award

JOHN HART

Tíha nenávisti

JOHN HART

Tíha nenávisti

VYŠEHRAĐ

*Pro Nordeho, Matthewa a Mickeyho.
Dobří chlapi odcházejí...*

Toto dílo je fikce. Všechny postavy, organizace a události, které jsou v tomto románu vylíčeny, jsou buď výplody autorovy fantazie, nebo jsou použity fiktivně.

Z anglického originálu Redemption Road
vydaného nakladatelstvím St. Martin's Press,
New York v roce 2016 přeložil Jindřich Mandák
Obálku, s použitím ilustrace agentury123rf.com,
navrhla Kateřina Urbanová
Typografie Vladimír Verner
Odpovědná redaktorka Marie Válková
E-knihu vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2016 jako svou 1548. publikaci
Vydání v elektronickém formátu první
(podle prvního vydání v tištěné podobě)
Doporučená cena E-knihy 220 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

Copyright © 2016 by John Hart
Published by arrangement with St. Martin's Press,
LLC. All rights reserved
Translation © Jindřich Mandák, 2016

ISBN 978-80-7429-786-1

Tištěnou knihu si můžete zakoupit na www.ivysehrad.cz

Je to chladné a zlomené aleluja.

LEONARD COHEN

Včera

Ta žena byla nevšední krasavice už proto, že o své dokonalosti vůbec nevěděla. Pozoroval ji dost dlouho, aby se k tomuto podezření dopracoval, ale teprve při setkání s ní se ukázalo, že ho jeho instinkt nemýlil. Byla skromná, ostýchavá a snadno ovladatelná. Možná byla nejistá nebo nepřiliš bystrá. Možná byla osamělá nebo zmatená z toho, jaké místo zaujímá v tomto složitém světě.

Na tom vlastně nezáleželo.

Byla ten správný typ a všechno to bylo o očích.

Ty její jiskřily, jak tak šla po chodníku, letní šaty měla volně kolem kolenou, ale nepůsobily nijak nepatřičně. Líbilo se mu, jak se lem šatů vlnil a jak nenuceně žena pohybovala nohama a pažemi. Měla bledou pleť a chovala se zdrženlivě.

Skutečně to bylo o očích.

Musely být jasné, hluboké a neostražité, proto se díval pozorně, aby se ujistil, že se za těch několik dnů od chvíle, kdy si domluvili schůzku, nic nezměnilo. Omluvně se rozhlížela a on už z dálky vnímal smutek zrozený ze špatných partnerů a bezvýznamného zaměstnání. Doufala, že od života dostane víc. Na rozdíl od většiny mužů to chápal.

„Ahoj, Ramono.“

Bez náznaku rozpaků ustoupila, když teď stáli tak blízko sebe.

Řasy u linie lící měla tmavé a hlavu natáčela v takovém úhlu, že se mu ztrácela bezchybná křivka její dolní čelisti.

„Jsem rád, že jsme se k tomu rozhodli,“ řekl. „Myslím, že to nebude promarněné odpoledne.“

„Děkuji, že jste si udělal čas.“ Zarděla se, oči stále sklopené. „Vím, že máte hodně práce.“

„Budoucnost je pro nás všechny důležitá, život a jeho prožívání, kariéra, rodina a osobní uspokojení. Je důležité plánovat a věci promýšlet. Není třeba být v tom sám, ne ve městě, jako je tohle. Všichni se tu známe. Vzájemně si pomáháme. Až tu budete žít déle, pochopíte to. Lidé jsou tu milí. Nejsem tu jen já sám.“

Přikývla, ale on chápal její hlubší pocity. Setkali se jako by náhodou a ona uvažovala, proč se tak ochotně otevřela neznámému člověku. Ale to byl jeho dar – jeho tvář a jeho jemné způsoby, jimž ženy důvěřovaly. Některé to potřebovaly: rameno, trpělivost. Jakmile poznaly, že mu nejde o milostný vztah, bylo to snadné. Byl vyrovnaný a laskavý. Považovaly ho za světaznalého.

„Můžeme tedy vyrazit?“ Otevřel dveře auta a ona na okamžik zneklidněla, zrak jí klouzal po spáleninách od cigaret a potřhaném vinylu. „Je vypůjčené,“ řekl. „Omlouvám se, ale auto, kterým obvykle jezdím, muselo do servisu.“

Skousla si spodní ret, svaly na hladkém lýtku se jí napjaly. Palubní desku hyzdily skvrny. Koberec byl prošoupaný.

Potřebovala postrčit.

„Chtěli jsme to podniknout zítra, vzpomínáte si? V podvečer? Káva a povídání?“ Tvář se jí zvlnila úsměvem. „Kdyby to zůstalo tak, jak jsme si naplánovali, měl bych už to druhé auto. Ale vy jste potřebovala změnit den. Bylo to tak trochu na poslední chvíli a vlastně to děláme kvůli vám...“

Nechal slova vyznít do ztracena, aby si připomněla, že to byla ona, kdo navrhl schůzku, a ne on. Naposledy přikývla, protože to dávalo smysl a protože nechtěla vypadat jako někdo, komu záleží na tak bezvýznamné věci, jako je auto, ne ve chvíli, kdy na tom byla finančně tak bledě, že si nemohla koupit své vlastní. „Ráno přijede z Tennessee moje matka.“ Ohlédla se na bytový dům a v koutcích úst se jí opět ukázaly dolíčky. „Nečekala jsem to.“

„Ano.“

„A je to přece moje máma.“

„Řekla jste mi to. Já vím.“ V hlase mu zaznělo lehké zklamání, trocha netrpělivosti. Usmál se, aby ulomil ostří, třebaže poslední věc, kterou si přál, byla připomínka dívčinyých křupanských kořenů v nějakém křupanském městě. „Je to auto mého synovce,“ řekl. „Studuje na vysoké škole.“

„Tím se to tedy vysvětluje.“

Měla na mysli pach a špínu, ale už se smála, takže se smál také. „Ti mladí,“ prohodil.

„Jo, jasně.“

Teatrálně se uklonil a utrousil něco o kočárech. Zasmála se, ale on už tomu nevěnoval pozornost.

Už seděla v autě.

„Mám ráda neděle.“ Seděla vzpřímeně a on uklouzl za volant. „Klid a mír, žádné očekávání.“ Uhladila si sukni a vzhledla. „Nemáte rád neděle?“

„Ovšem,“ řekl, ale nic mu nemohlo být lhostejnější. „Řekla jste své matce o naší schůzce?“

„Ani náhodou,“ řekla dívka. „Zavalila by mě otázkami. „Namítala by, že jsem chudá nebo nezodpovědná, že jsem jí místo toho měla zavolat.“

„Možná ji podceňujete.“

„Matku? Ne.“

Přikývl, jako by chápal její izolovanost. Matka byla panovačná, otec odměřený nebo mrtvý. Otočil klíčkem v zapalování a kochal se tím, jak dívka sedí – s rovnými zády a rukama úhledně složenýma v klíně. „Lidé, kteří nás mají rádi, nás často vidí takové, jaké nás chtějí vidět, a ne takové, jací doopravdy jsme. Vaše matka by vás měla vnímat pozorněji. Myslím, že by byla příjemně překvapená.“

Ta poznámka ji potěšila.

Odražil od obrubníku a mluvil, aby ji v této náladě udržel. „Co vaše přítelkyně?“ zeptal se. „Kolegyně z práce? Vědí o nás?“

„Jen to, že mám dnes s někým schůzku a že je to osobní záležitost.“ Usmála se a pohlédla na něj teplýma, výraznýma očima, které ho na ní nejvíc upoutaly. „Jsou strašně zvědavé.“

„To určitě jsou,“ řekl a ona se podruhé usmála. Trvalo jí víc než deset minut, než položila první smysluplnou otázku. „Počkejte, myslela jsem, že jedeme na kávu.“

„Napřed vás vezmu někam jinam.“

„Co tím myslíte?“

„To je překvapení.“

Město za nimi se propadalo do dálky. Po obou stranách ubíhaly pole a lesy. Zdálo se, že prázdná silnice na sebe vzala nový význam a dívka se dotkla prsty hrdla, tváře. „Moje přítelkyně předpokládají, že se vrátím.“

„Myslel jsem, že jste jim to neřekla.“

„To že jsem řekla?“

Vrhl na ni pohled, ale neodpověděl. Nebe bylo purpurové, slunce jako pomeranč prodírající se skrze stromy. Byli daleko za hranicemi města. Na vzdáleném kopci stál opuštěný kostel s věžičkou jakoby rozbitou váhou temnějšího nebe. „Miluji zchátralé kostely,“ řekl.

„Cože?“

„Nevidíte to?“

Ukázal prstem a ona zírala na omšelý kámen, na pokřivený kříž. „Nerozumím.“

Začínala mít obavy; snažila se sama sebe přesvědčit, že všechno je normální. Sledoval, jak se na ruinách usazují kosi. O pár minut později ho požádala, aby ji odvezl domů.

„Není mi dobře.“

„Už tam skoro jsme.“

Ted' už se bála – to poznal – vylekala ji jeho slova, kostel a podivné monotónní hvízdání, které mu se sykotem unikalo ze rtů.

„Máte velmi působivé oči,“ řekl. „Už vám to někdy někdo řekl?“

„Myslím, že budu zvracet.“

„To zvládnete.“

Zahnul s autem na štěrkovou cestu, svět se vymezil stromy, stmíváním a horkem sálajícím z její kůže. Když projeli otevřenou bránou v rezivějícím plotě, dívka se rozplakala. Nejdřív tiše, pak už hlasitěji.

„Nebojte se,“ řekl.

„Proč to děláte?“

„Proč dělám, co?“

Plakala hlasitěji, ale nehýbala se. Auto vyjelo ze stromoví na mýtinu zarostlou plevelem a plnou haraburdí a kusy rezavého kovu. Tyčilo se tu prázdné silo, kulaté, pruhované, s vrcholem, který zapadající slunce poselo růžovými skvrnami. U jeho základny zela dokořán dvířka, v prostoru za nimi jen černota a ticho. Pohlédla vzhůru na vrchol sila, a když se pohledem vrátila, spatřila v jeho ruce pouta.

„Nasadte si je.“

Upustil jí pouta do klína a pod nimi se začala šířit teplá mokrá skvrna. Sledoval, jak zoufale vyhlíží skrz okénko a hledá nějaké lidi nebo sluneční světlo nebo důvody k naději.

„Říkejte si, že to není skutečné,“ řekl.

Nasadila si pouta, kov zacinkal jako zvonečky „Proč to děláte?“

Byla to stejná otázka, ale on jí to neměl za zlé. Vypnul motor a poslouchal, jak v tichu dotikává. Na mýtině bylo horko. Auto páchlo močí, ale on na to nedbal. „Měli jsme to provést zítra.“ Přiložil jí k žebrům paralyzér a díval se, jak sebou škubla, když stiskl spoušť. „Do té doby vás nepotřebuji.“

1

Gideon Strange otevřel oči do tmy a horka, poté co zaslechl, že otec pláče. Gideon se ani nepohnul, třebaže vzlykání nebylo nic nového ani neočekávaného. Jeho otec často skončil v koutě – schoulený, jako kdyby ložnice jeho syna byla posledním spolehlivým místem na světě – a Gideon uvažoval, že se zeptá, proč ještě po tolika letech je otec tak smutný, slabý a zlomený. Byla by to prostá otázka, a pokud by v otci zbyla ještě kapka mužnosti, pravděpodobně by na ni odpověděl. Jenže Gideon věděl, co by otec řekl, a tak dál ležel s hlavou na polštáři a hleděl do temného kouta, dokud se otec nesebral a nepřešel místnost k Gideonovu lůžku. Dlouhé minuty nad ním mlčky

stál a snažil se šepetem nabrat sílu. Říkal *Prosím, Bože, prosím*, pak chtěl, aby mu dodala sílu jeho dávno mrtvá žena, a *Prosím, Bože se změnilo v Pomoz mi, Julie*.

Gideon tu bezmoc a slzy, ty třesoucí se špinavé prsty, považoval za ubohé. Nejtěžší pro něj na tom bylo vydržet bez pohnutí, ne proto, že jeho matka byla mrtvá a nemohla odpovědět, nýbrž proto, že Gideon věděl, že když se jen trochu pohne, mohl by se otec zeptat, jestli je vzhůru, nebo jestli je mu smutno, nebo jestli je stejně bezradný jako on. Pak by mu Gideon musel říct pravdu, že nic z toho, ale že je uvnitř osamělejší, než by měl kterýkoli z chlapců jeho věku být. Ale otec už nepromluvil. Pročísl prsty synovi vlasy a stál zcela tiše, jako by si ho ta síla, kterou hledal, mohla nějakým kouzlem najít. Gideon věděl, že k tomu nikdy nedojde. Viděl fotografie otce z dřívější doby a uchoval si pár matných vzpomínek na muže, který se smál a usmíval a nepil denně prakticky od rána do večera. Celé roky si myslel, že by se ten muž mohl vrátit, že by se to přece jen mohlo stát. Ale Gideonův otec zahazoval své dny jako nepotřebné harampádí, prázdný muž s jedinou vášní, která povstala z myšlenek na jeho dávno mrtvou ženu. V takových chvílích se jakoby probouzel k životu, ale k čemu byly takové záblesky a náznaky?

Muž se naposledy dotkl synových vlasů, potom přešel místnost a zavřel za sebou dveře. Gideon minutku počkal a pak se, zcela oblečený, zvedl z postele. Přežíval na kofeinu a adrenalinu a usilovně se snažil rozpomenout, kdy naposledy snil nebo přemýšlel o něčem jiném kromě toho, co to obnáší zabít člověka.

Obtížně polkl, pootevřel dveře a snažil se nevšímat si svých vyzábělých bledých paží a toho, že jeho srdce pádí jako splašený kůň. Říkal si, že ve čtrnácti už je natolik mužem, že nepotřebuje být ani o den starší, aby mohl stisknout spoušť. Ostatně Bůh chtěl, aby se z chlapců stávali muži a Gideon vykoná pouze to, co by udělal jeho otec, kdyby byl dost chlap. To znamenalo, že zabíjení a umírání jsou také součástí Božího záměru. Gideon v temnotě své mysli dospěl až sem a pokoušel se seč mu síly stačily, aby o tom přesvědčil ty části svého těla, které se tráslly, potily a chtělo se jim zvracet.

Uplynulo třináct let od zavraždění jeho matky a tři týdny od chvíle, kdy Gideon našel otcovu malou černou pistoli. Pak dalších deset dní než si spočítal, že vlak ve dvě ráno ho dopraví k šedivé krychli věznice na druhém konci okresu. Gideon znal kluky, kteří naskakovali do vlaku. Nejdůležitější je, říkali, běžet rychle a nemyslet na to, jak ostrá a těžká doopravdy jsou ta velká, lesklá kola. Ale Gideon se bál, že by mohl skočit, minout a spadnout pod vlak. Každou noc ho to děsilo jako noční můra. Záblesk světla a tma, pak utrpení tak skutečné, že se probudil s bolestí ve všech kostech nohou. Byla to strašná představa, dokonce i v bdělém stavu, a tak ji potlačil a otevřel dveře natolik, aby viděl otce zhrouceného ve starém hnědém křesle, s poduškou přitisknutou k hrudi, jak hledí na rozbitý televizor, do nějž Gideon schoval pistoli, poté co ji předevcírem ukradl ze zásuvky prádelníku. Teď si uvědomil, že měl pistoli schovat ve svém pokoji, jenže se domníval, že tu není lepší úkryt než prázdný vnitřek porouchané televize, která nefungovala už v době, kdy bylo Gideonovi pět.

Ale jak se dostat k pistoli, když otec seděl přímo před ní?

Měl to udělat jinak, ale někdy mu to nemyslelo tak, jak by mělo. Nechtěl dělat problémy. Prostě to tak vycházelo, takže i laskaví učitelé naznačovali, že myslí víc na práci se dřevem a s kovem než na elegantní slova ve všech těch úžasných těžkých knihách. Stál ve tmě a přitom si pomyslel, že učitelé snad mají nakonec pravdu, poněvadž bez pistole nemůže střílet ani se bránit nebo ukázat Bohu, že je odhodlaný vykonat to, co je potřeba.

Po chvíli zavřel dveře a hlavou mu blesklo: *Vlak ve dvě...*

Ale na hodinách už bylo 1:21.

Pak 1:30.

Znovu nakoukl dveřmi a sledoval, jak se láhev zvedá a klesá, dokud se otec nesesul do křesla a láhev mu nevyklouzla z prstů. Gideon počkal ještě pět minut, pak se vplížil do obývacího pokoje, překračoval součástky motoru a další láhve a jednou zakopl, když kolem projelo auto a mezerou mezi

závěsy špláchlo dovnitř světlo. Když byla zase tma, poklekl za televizorem, sundal zadní kryt a vyndal pistoli, která byla černá, hladká a těžší, než si pamatoval. Vysunul bubínek a zkontroloval náboje.

„Synu?“

Byl to slabý hlas slabého muže. Gideon se zvedl a viděl, že otec je vzhůru – otisk ve tvaru muže v pruhu flekatého čalounění. Vypadal nejistě a bojácně a na zlomek vteřiny Gideon zatoužil zalézt zpátky pod příkrývky. Mohl by všechno zrušit; předstírat, že nic z toho se nestalo. Bylo by příjemné, pomyslel si, nikoho nezabít. Mohl by odložit pistoli a vrátit se do postele. Ale v otcových rukou zahlédl aureolu květů. Teď už byly uschlé a křehké, ale jeho matka je ve svatební den měla ve vlasech jako korunku. Znovu na ně pohlédl – šater latnatý a bílé růže, bledé a křehké – a pak si představil, jak by se pokoj jevil někomu, kdo by hleděl shora: muž s uschlými květy, chlapec s pistolí. Gideon chtěl vysvětlit sílu tohoto obrazu – chtěl, aby otec pochopil, že syn musí udělat to, co jeho otec neudělá. Místo toho se otočil a utekl. Slyšel, jak ho otec znovu volá, ale to už byl za dveřmi a málem upadl, když seskočil z verandy a v běhu dopadl na zem, s pistolí, teď už teplou, v ruce, nárazy na tvrdý beton se mu v běhu přenášely do holení. Uběhl půl bloku, pak se proplížil dvorkem jednoho starce do hustého lesa, který se táhl podél potoka k východu, potom nahoru do vysokého kopce k místu, kde se drátěný plot prohnul a kde rezivěly zavřené továrny.

Narazil na plot a slyšel, že jeho otec daleko vzadu volá opakovaně jeho jméno tak hlasitě, až se jeho hlas lámal, přeskakoval a nakonec umlkl. Gideon chvilku váhal, ale když na západě zahvízdal vlak, podstrčil pistoli pod plotem a sám ho přešel. Přitom se poškrábal a narazil si obě kolena, když špatně dopadl na zarostlé parkoviště na druhé straně.

Pískání vlaku zaznělo hlasitěji.

Nemusí to udělat.

Nikdo nemusí zemřít.

Ale to k němu promlouval strach. Jeho matka byla mrtvá a její vrah musí zaplatit. A tak zamířil k mezeře mezi vyhořelou továrnou na nábytek a místem, kde se kdysi vyráběly

nitě, ale už před časem se jedna zeď zhroutila dovnitř. Mezi budovami byla větší tma, ale Gideon to zvládl k díře v plotě poblíž mohutného bílého dubu ve vzdálenějším koutě, aniž by upadl, třebaže měl pod nohama uvolněné cihly. Trochu světla dávala pouliční lampa a pár hvězd nízko nad obzorem, ale to zmizelo, když se po břiše proplazil pod drátem do strouhy na druhé straně. Hlína byla suchá a šla dobře oprášit. Uklouzl a zašátral po pistoli, aby mu nevypadla někam do tmy – pak pročvachtal čůrkem vody, vyšplhal na druhé straně a zůstal bez dechu stát v průchodu mezi křovím, které se rozrůstalo po stranách kovových kolejí, jež proti hlíně vypadaly bílé.

Ohnul se v pase ochromený křečí; ale vlak už vjel do zatáčky a jeho reflektory osvětlily svah kopce.

Bude muset zpomalit, pomyslel si.

Jenže nezpomalil.

Vyrazil do kopce, jako by tu kopec vůbec nebyl. Tři lokomotivy a masa kovu, to všechno prolétlo kolem, jako by mu to chtělo vyhnat vzduch z plic. Ale každou vteřinu vyjížděly na kopec další vagony a Gideon je ve tmě vycítoval, padesát vagonů, pak ještě sto, svou váhou brzdily lokomotivy a Gideon si uvědomil, že vlak zpomalil natolik, že s ním skoro dokázal udržet krok. A o to se snažil, uháněl a od kol, která vytvářela vakuum, jež se přisávalo na kosti v jeho nohou, létaly žluté jiskry. Pokusil se chytit jeden vagon, pak druhý, ale žebrík byl vysoko a příčle byly hladké.

Riskl pohled přes rameno a viděl, že ho rychle dojíždějí poslední vagony, snad dvacet a pak čím dál mív. Jestliže nechytí vlak, nestihne se dostat k věznici. Roztáhl prsty, ale upadl a ušpinil si obličej. Znovu se rozběhl, napřáhl ruce a ucítil v dlani příčel, ramenem mu projela bolest, nohama dupal po dřevěných pražcích, až se nakonec dostal dovnitř vagonu jako do ulity.

Zvládl to. Byl ve vlaku, který ho odveze, aby zabil člověka, a tato skutečnost ho ve tmě tížila. Už to nebyly jen řeči, čekání či plánování.

Za čtyři hodiny vyjde slunce.

Z nábojů se stanou skutečné střely.

No a co?

Odhodlaně seděl ve tmě a kolem vagonu se zvedaly a klesaly vrcholy kopců a domy mezi nimi vypadaly jako hvězdy. Myslel na bezesné noci a hlad; a když se pod ním zatřpytila řeka, pátral po věznici a viděl světla města táhnoucí se celé kilometry údolím. Rychle se přibližovala, a tak se vyklonil v místech, kde půda vypadala rovnější a méně kamenitá. Hledal v sobě sílu ke skoku, ale byl stále ještě ve vlaku, když hliněný povrch uběhl dozadu a věznice se ponořila do tmy jako potápějící se loď. Co nevidět bude příliš daleko, tak si místo ní představil matčinu tvář, vyskočil a dopadl na zem jako pytel kamení.

Když se probral, byla ještě tma, a přestože hvězdy vypadaly matnější, mohl se v jejich světle belhat podél kolejí, dokud nenarazil na silnici, která vedla k budovám, jež kdysi viděl zadním okénkem z jedoucího auta. Zastavil se pod cedulí s nápisem TRESTANCI VÍTÁNI vyvedeným černými písmeny a pozoroval bar ze škvárobetonových bloků se dvěma okny, který stál za ní. Jeho obličej vypadal ve skle jako šmouha. Žádní lidé, žádný provoz, a když obrátil pohled k jihu, viděl, jak se v dálce tyčí věznice. Dlouho na ni hleděl a teprve pak vklouzl do uličky u baru a opřel se zády o kontejner s odpadky, který čpěl po kuřecích křídýlkách, po nedopalcích cigaret a po moči. Toužil mít příjemný pocit z toho, že se dostal až sem, ale pistole v jeho klíně vypadala nepatřičně. Pokoušel se pozorovat silnici, ale nic k pozorování tam nebylo, a tak zavřel oči a myslel na piknik, který si udělali, když byl ještě hodně malý. Fotografie, kterou v ten den pořídili, stála doma v rámečku na jeho nočním stolku. Měl tehdy na sobě žluté kalhoty s velkými knoflíky a měl dojem, že si vybavuje, jak ho otec drží vysoko nad hlavou a roztáčí ho v kruhu. Upínal se k této představě dětství a pak si představoval, jaký to bude pocit, až zabije toho člověka, který mu ho vzal.

Natáhnout kohoutek.

Paže rovná a pevná.

Procvičoval si to v hlavě, aby to i v praxi provedl správně; ale i v duchu se mu pistole chvěla a mlčela. Gideon si to představoval snad tisíckrát, snad každou noc.

Jeho otec na to nebyl dost mužem.

Nebude na to dost mužem.

Tiskl si hlaveň k čelu a modlil se, aby našel sílu, a pak si to znovu zopakoval.

Natáhnout kohoutek.

Paže rovná a pevná.

Déle než hodinu se snažil zocelit, pak se ve tmě vyzvracel a pevně se schoulil do sebe, jako by mu uloupili i všechno teplo světa.

2

Elizabeth by měla spát – to jí bylo jasné – ale unavená nebyla jen fyzicky. Vyčerpání mělo původ v mrtvých mužích a otázkách, které z toho vyplývaly, v třinácti letech u policie, které možná vyústí do špatného konce. V duchu si ten film přehrávala: nezvěstná dívka a sklep, zkrvavený drát a *prásk, prásk* prvních dvou výstřelů. Dva by mohla obhájit, možná i šest; ale osmnáct střel ve dvou tělech se dalo těžko rozumně vysvětlit, i když dívka zůstala naživu. Od střelby uplynuly čtyři dny a život se pořád ještě nevrátil do normálních kolejí. Včera ji na chodníku zastavila čtyřčlenná rodina, aby jí poděkovala, že udělala ze světa lepší místo. O hodinu později jí někdo plivl na rukáv její oblíbené bundy.

Elizabeth si zapálila cigaretu a uvažovala o tom, jak se všechno smršlo jen na to, jak se k tomu lidé stavějí. Pro ty, kdo měli děti, byla hrdinkou. Byla unesena dívka a padouši zemřeli. Spoustě lidí to připadalo docela správné. Ti, kteří ze zásady nedůvěřovali policii, považovali Elizabeth za důkaz všeho, co je u představitelů moci špatné. Dva muži zemřeli násilným, krutým způsobem. Co na tom, že to byli drogoví dealaři, únosci a sexuální násilníci. Zemřeli a měli v sobě osmnáct střel, což bylo pro některé lidi neomluvitelné. Používali výrazy jako *mučení, poprava a policejní brutalita*. Elizabeth celou věc vnímala velmi intenzivně, ale většinou ji to jen unavovalo. Kolik dní už pořádně nespala? Kolik děsivých snů, když se to nakonec stalo? Přestože se město nezměnilo a v jejím životě se vyskytovali titíž lidé, zdálo se, že je pro ni

každou hodinu těžší zůstat stejným člověkem, jakým byla předtím. Seděla sedm hodin v autě a bezcílně jezdila městem i po okrese, kolem policejní stanice a svého domu, ven za věznici a zpátky. Ale co jiného mohla dělat?

Doma bylo pusto.

Do práce nemohla.

Zajela na temné parkoviště, na nebezpečném okraji centra, vypnula motor a naslouchala zvukům města. Z klubu dva bloky odtud duněla hudba. Na rohu pištěl řemen větráku. Odněkud bylo slyšet smích. Po čtyřech letech v uniformě a devíti se zlatým odznakem znala každou nuanci každého rytmu. Město bylo její život a už dlouho je milovala. Teď jí připadalo... *jaké?*

Zlé? Je to to pravé slovo? To jí připadalo příliš tvrdé.

Snad *odcizené?*

Neznámé?

Vystoupila z auta a stála ve tmě, poněvadž pouliční lampa stojící opodál dvakrát blikla, pak prskla a zhasla. Pomalu se otočila a vybavila si každou zadní uličku a křivolakou ulici v okruhu desíti bloků. Znala kokainová doupata, levné noclehárny, prostitutky a drogové dealery, věděla, na kterém rohu by mohli člověka zastřelit, kdyby řekl něco nepatřičného, nebo narazit na zdrogovaného. Na tomto výbušném místě zchátralého města bylo jen za poslední tři roky zabito sedm lidí.

Byla už mnohokrát v ještě horších končinách, ale bez odznaku to bylo něco úplně jiného. Morální autorita byla důležitá stejně jako pocit, že není jen osamocený jedinec. Nebyl to strach, odpovídající výraz by mohl být *vědomí zranitelnosti*. Elizabeth neměla přátele ani přítelkyně, neměla žádné záliby. Byla policistka. Měla ráda boj a hon a ty řídké, milé případy, kdy pomáhala opravdu slušným lidem. Co by jí zbylo, kdyby o to přišla?

Channing, řekla si.

Zůstala by jí Channing.

Bylo zvláštní, že pro ni mohla tolik znamenat dívka, kterou sotva znala. Ale bylo to tak. Když nebyla Elizabeth ve své kůži, vzpomněla si na tu dívku. Také když ji drtil okolní svět, nebo když ji napadlo, že by opravdu mohla jít do vězení kvůli

tomu, co se stalo v tom studeném vlhkém sklepním doupěti. Channing byla naživu, a přestože na ní únos zanechal hluboké stopy, pořád měla šanci žít plnohodnotný a normální život, což se o spoustě obětí říct nedalo. Kruci, Elizabeth znala i policisty, o nichž se to nedalo říct.

Elizabeth zašlápla cigaretu a koupila si v automatu vedle malé prázdné restaurace noviny. Vrátila se do auta, rozevřela noviny na volant a vyskočila na ni její vlastní tvář. Na černobílé fotografii vypadala studeně a odtazitě, ale to, že se zdála být tak nepřístupná, mohl způsobit titulěk.

„Odvážná policistka nebo anděl smrti?“

Přečetla dva odstavce a bylo jí úplně jasné, co má reportér na mysli. Třebaže se v článku nejednou objevil výraz *údajný*, totéž platilo i o slovních spojeních *nevysvětlitelná brutalita*, *bezduhové použití síly*, *zemřeli v nesnesitelných bolestech*. Po řadě let pozitivní publicity se tyto místní noviny nakonec obrátily proti ní. Ne že by jim to mohla mít za zlé, ne při všech těch protestech a pobouření veřejnosti, ne když se do toho zapojila státní policie. Fotografie, kterou si vybrali, byla výmluvná. Stála na schodech soudní budovy a shlížela dolů. Vypadala chladně a odměřeně. To ty její vysoké lícní kosti a hluboké oči, světlá pleť, která na novinovém papíře vypadala šedě.

„Anděl smrti. Kristepane.“

Odhodila noviny na zadní sedadlo, nastartovala a hledala cestu z nepříjemných částí města. Projela kolem mramorem obložené soudní budovy a fontány na náměstí, pak zamířila ke koleji, kde proklouzla jako duch kolem kaváren a barů a hlasitého smíchu mládeže. Dostala se do bohaté čtvrti, projížděla kolem domů s luxusními podkrovními byty v osobním vlastnictví, kolem uměleckých galerií, renovovaných skladišť přeměněných na restaurace s vlastní výrobou piva, denní lázně a experimentální divadla. Po chodnících se promenovali turisté, bylo tu pár hipíků, pár bezdomovců. Když najela na ulici se čtyřmi jízdními pruhy, která vedla kolem řetězce restaurací a starého nákupního centra, zrychlila. Provoz tu byl řidší, lidí méně, větší klid. Zkusila pustit rádio, ale nehudbní stanice byly nudné a hudba jí žádná nesedla. Zahnula

k východu na úzkou silnici mezi roztroušenými lesíky a parcelami s kamennými sloupy u vjezdů. Za dvacet minut byla mimo katastr města. Za dalších pět začala silnice stoupat. Když vyjela na horizont, zapálila si další cigaretu a hleděla dolů na město. Říkala si, jak čistě shora vypadá. Na chvíli zapomněla na dívku ve sklepe. Zapomněla na výkřiky, krev a kouř, zapomněla na ztýrané dítě, na neodčinitelné chyby. Všechno bylo ostře černé a ostře bílé. Nic šedého, nic ve stínu. Nic mezi tím.

Přistoupila k okraji srázu, pohlédla dolů a pokoušela se najít nějaký důvod k naději. Ještě nepadlo žádné obvinění. Nedívala se na věznici.

Ještě ne...

Odcvrnkla cigaretu do tmy a potřetí ve třech dnech dívce zavolala. „Channing, ahoj, to jsem já.“

„Detektiv Blacková?“

„Říkej mi Elizabeth, vzpomínáš si?“

„Jo, omlouvám se. Spala jsem.“

„Vzbudila jsem tě? To je mi líto. Jsem teď tak trochu mimo.“ Elizabeth přitiskla telefon k uchu a zavřela oči. „Ztrácím pojem o čase.“

„Nic se neděje. Beru prášky na spaní. Máma, víte?“

Něco zašustilo a Elizabeth si představila, jak dívka sedí v posteli. Bylo jí osmnáct a vypadala jako panenka s uštvánými očima a vzpomínkami, jaké by žádné děvče nemělo mít. „Jen jsem o tebe měla starosti.“ Elizabeth svírala telefon, až ji rozbolela ruka a svět se přestal točit. „Při tom všem, co se děje, je dobré vědět, že jsi v pořádku.“

„Většinou spím. Je to zlé, jen když jsem vzhůru.“

„To je mi líto, Channing...“

„Nikomu jsem to neřekla.“

Elizabeth ztichla. Vzhůru po úbočí hory se valil teplý vzduch, ale jí bylo chladno. „Kvůli tomu jsem nevolala, zlato. Ne...“

„Byla jsem opravdu ráda, že voláte, Elizabeth. Neřekla jsem živé duši, co se doopravdy stalo. Neřeknu. Neprozradím to.“

„Já vím, ale...“

„Vidíte někdy svět černě?“

„Ty pláčeš, Channing?“

„Někdy ho vidím tak trochu šedě.“

Hlas se zlomil a Elizabeth v duchu viděla dívčinu ložnici ve velkém domě jejích rodičů na druhém konci města. Před šesti dny Channing zmizela z ulice ve městě. Žádní svědkové. Žádný motiv, kromě toho zřejmého. Dva dny nato ji s očima přimhouřenýma před denním světlem Elizabeth vyvedla ze sklepa jednoho opuštěného domu. Muži, kteří ji unesli, byli mrtví – s těly provrtanými osmnácti střelami.

Teď, o půlnoci, o čtyři dny později, byla dívčina ložnice pořád růžová a hebká a plná všeho, co patří k dětství. Pokud v tom byl nějaký vzkaz, Elizabeth ho neobjevila. „Neměla jsem volat,“ řekla. „Bylo to ode mě sobecké. Jdi zase spát.“

Na lince se ozvalo syknutí.

„Channing?“

„Víte, ptají se, co se stalo. Rodiče. Právní zástupci. Pořád se vyptávají, ale já jim jenom říkám, jak jste zabila ty chlapy, jak jste mě zachránila a jakou jsem měla radost, že jsou mrtví.“

„To je v pořádku, Channing. Jsi skvělá.“

„Znamená to, že jsem špatná, Elizabeth? Protože jsem měla radost? Protože jsem si myslela, že osmnáct kulek je pro mě málo?“

„Jistěže ne. Zasloužili si to.“

Ale dívka stále plakala. „Když zavřu oči, vidím je před sebou. Slyším, jak mezi tím vtipkují. Jak si plánují, jak mě zabijí.“ Hlas se jí znovu zlomil, tentokrát ještě zřetelněji. Pořád cítím na kůži jeho zuby.“

„Channing...“

„Slyšela jsem to tolikrát, že jsem začala věřit tomu, co říkal. Že si zasloužím to, co mi dělají, že budu prosit, abych zemřela dřív, než budou hotoví, a že o to budu žádonit, dřív než se mnou skončují.“

Elizabethina ruka na telefonu ještě víc zbělala. Lékaři napočítali devatenáct stop po kousnutí, většinou s prokousnutou kůží, ale Elizabeth z dlouhých rozhovorů věděla, že

nejvíc ji zraňovalo to, co jí říkali, to, že věděla, co může čekat, a strach, způsob, jakým se ji pokoušeli zlomit.

„Prosila bych ho, aby mě zabil,“ řekla Channing. „Kdybyste tehdy nepřišla. Prosila bych ho.“

„Už je to pryč.“

„Myslím, že není.“

„Je. Jsi silnější, než si myslíš.“

Channing opět zmlkla a Elizabeth slyšela v tichu její přerývaný dech.

„Zajdete ke mně zítra?“

„Pokusím se,“ řekla Elizabeth.

„Prosím.“

„Musím zítra mluvit se státní policií. Jestli to stihnu, přijdu. Jestli ne, pak další den.“

„Slibujete?“

„Slibuju,“ řekla Elizabeth, třebaže o spravování zlomených duší nevěděla nic.

Elizabeth se vrátila do auta a stále se cítila vykořeněná, a stejně jako v jiných případech ve svém životě, kdy neměla kam jít, skončila v kostele svého otce, skromné, úzké, budově, která se bělala proti nočnímu nebi. Zaparkovala pod vysokou věží, prohlížela si domky seřazené ve tmě jako krabice a jako už mnohokrát si v duchu řekla, že mohla skončit na takovém místě. Lidé tu byli chudí, pracovali, zakládali rodiny a navzájem si pomáhali. Takové sousedské vztahy se v těchto dnech zdály být vzácné a Elizabeth hodně myslela na to, že tohle místo je tak výjimečné díky jejím rodičům. Přestože se s otcem neshodli v názorech na život a jak ho žít, byl to dobrý duchovní. Práli-li si lidé navázat vztah s Bohem, jeho cesta byla spolehlivá. Láska. Komunita. Udržoval čtvrt v chodu, ale nic nefungovalo, pokud se to neudělalo po jeho.

Elizabeth v to přestala věřit, když jí bylo sedmnáct.

Po úzké příjezdové cestě pod mohutnými stromy kráčela k faře, kde žili její rodiče. Stejně jako kostel byla malá a prostá, natřená nabílo. Nečekala, že najde někoho vzhůru, ale matka ještě seděla u kuchyňského stolu. Měla stejné lícní kosti jako Elizabeth a stejné hluboké oči, krásná žena s vlasy

protkanými stříbrem a s dosud hladkou pletí navzdory rokům tvrdé práce. Elizabeth ji celou minutu pozorovala. Slyšela psy, hukot motoru v dáli, pláč dítěte v některém vzdálenějším domě. Od té střelby se tomuto místu vyhýbala.

Tak proč jsem tady?

Ne kvůli otci. To nikdy.

Proč tedy?

Ale věděla proč.

Zaťukala na dveře a čekala, zatímco za sítí zašustil závěs a pak se objevila její matka. „Ahoj, mami.“

„Holčičko.“ Sítivé dveře se rozlétly a matka vyšla na verandu. Oči se jí ve světle třpytily, v rysech obličeje se jí zračila radost. Rozpráhla paže a dceru objala. „Nezavoláš. Nezastavíš se.“

Znělo to zlehka, ale Elizabeth se k ní přitiskla pevněji. „Měla jsem teď pár těžkých dnů. Promiň.“

Matka si ji přidržela na délku paže a zahleděla se jí do tváře. „Nechávali jsme ti vzkazy. Dokonce i otec ti volal.“

„S tátou nemůžu mluvit.“

„Je to opravdu tak zlé?“

„Prostě řekněme, že mám dost vlastního úsudku a nepotřebuji, aby ke mně přicházel z nebes.“

Nebyl to vtip, ale matka se dobronaděně zasmála. „Pojď si dát něco k pití.“ Zavedla Elizabeth dovnitř, usadila ji ke stolu a točila se kolem chystání ledu a poloprázdné láhve whisky Tennessee. „Chceš si o tom promluvit?“

Elizabeth zavrtěla hlavou. Chtěla být vůči matce poctivá, ale už dávno zjistila, jak jediná lež dokáže otrávit i tu nejhlubší studnu. Lepší je neříct vůbec nic. Radši si všechno nechat pro sebe.

„Elizabeth?“

„Promiň.“ Elizabeth znovu zavrtěla hlavou. „Nechci se tomu vyhýbat. Jenom mi to všechno připadá tak... zmatené.“

„Zmatené?“

„Ano.“

„Nesmysl.“ Elizabeth otevřela ústa, ale matka ji mávnutím ruky zarazila. „Nepoznala jsem nikoho, kdo by to měl v hlavě tak srovnané jako ty. Už jako dítě jsi taková byla a jsi taková

i v dospělosti. Vždycky jsi viděla věci jasněji než většina lidí. V tom jsi po otci, přestože věříš v jiné věci než on.“

Elizabeth vrhla pohled do potemnělé předsíně.

„Je doma?“

„Otec? Ne. Turnerovi už mají zase problémy. Otec se jim snaží pomoci.“

Elizabeth Turnerovy znala. Žena pila a dokázala být agresivní. Jednou svého manžela zranila a Elizabeth přijímala telefonát v posledním měsíci své služby v uniformě. Stačilo zavřít oči a uviděla úzký dům, ženu v růžovém županu, která nevážila víc než pětáctýřicet kilo.

Chci reverenda.

Držela v ruce váleček na těsto a oháněla se po stínech. Manžel byl sklíčený a potřísněný krví.

Budu mluvit jenom s reverendem.

Elizabeth byla připravená řešit to po zlém, ale její otec ženu uklidnil a manžel – opět – odmítl podat žalobu. To bylo před lety a reverend jim dosud poskytoval rady. „On se nikdy nebojí, co?“

„Otec? Ne.“

Elizabeth vyhlédla z okna. „Mluvil o tom střelení?“

„Ne, zlato. Co by k tomu asi tak mohl říct?“

To byla dobrá otázka a Elizabeth znala odpověď. Kladl by jí za vinu ty mrtvé a především to, že je policistka. Řekl by, že zklamala důvěru a že všechno zlo vyplynulo z toho jediného špatného rozhodnutí: ten sklep, mrtví bratři, její kariéra. „Pořád se nedokáže smířit s tím, jaký život jsem si zvolila.“

„Ale dokáže. Je přece tvůj otec a souží se.“

„Kvůli mně?“

„Možná by chtěl, aby se vrátily časy, kdy to bylo jednodušší. Aby všechno bylo jako kdysi. Nikdo nechce, aby ho vlastní dcera nenáviděla.“

„Já k němu necítím nenávist.“

„Ale ani jsi mu neodpustila.“

Tuto pravdu Elizabeth akceptovala. Zachovávala si odstup, a i když byli ve stejné místnosti, panoval mezi nimi mrazivý chlad. „Ve všem se od sebe lišíte!“

„Ve skutečnosti ani ne.“

„Vrásky od smíchu. Vrásky od kabonění. Tolerance. Odsouzení. Ty jsi tak úplně jiná, že se divím, jak to, že jste spolu zůstali tak dlouho. Žasnu. Opravdu žasnu.“

„Nejsi ke svému otci spravedlivá.“

„Nejsem?“

„Co ti na to mám říct, zlato?“ Matka upila whisky a usmála se. „Srdci neporučíš.“

„Ani po tolika letech?“

„No, možná že už to není tolik o srdci. Někdy je s ním těžké pořízení, to ano, ale jen proto, že vidí svět tak jasně. Dobro a zlo, jediná správná cesta. Čím jsem starší, tím větší útěchu v této jistotě nacházím.“

„Proboha, vždyť jsi studovala filozofii.“

„To bylo v jiném životě...“

„Žila jsi v Paříži. Psala jsi poezii.“

Matka tu připomínku odbyla mávnutím ruky. „Byla jsem jenom mladá holka a Paříž byla jenom jakési místo. Ptáš se, proč jsme zůstali spolu, ale já si dobře vzpomínám, jak jsem to cítila – vize a cíl, každodenní odhodlání zlepšit svět. Život s tvým otcem byl jako stát u otevřeného ohně, prostě opravdová síla, žár a cíl. Vstával z postele plný energie a stejně na tom byl na konci každého dne. Byla jsem s ním mnoho let velmi šťastná.“

„A teď?“

Posmutněle se usmála. „Prostě řekněme, že i když je snad dnes tvrdý, můj domov bude vždycky tam, kde bude on.“

Elizabeth oceňovala jednoduchou eleganci takové oddanosti. Kazatel. Kazatelova žena. Chvilí myslela na to, jaké to pro ně muselo být: vášně a věc společného zájmu, počáteční dny a velký kamenný kostel. „Tehle není jako ten starý, víd?“ Otočila se zpátky k oknu a zahleděla se do zahrad lemovaných kameny a zahrádkou trávou u nuzného úzkého kostela obloženého sluncem vysušenými prkny. „Někdy na něj myslím: klid a mír, pohled do dálky ze schodů u vchodu.“

„Myslela jsem, že starý kostel nenávidíš.“

„Ne vždy. A ne nějak zarytě.“

„Proč jsi přijela, zlato?“ Matčin odraz se objevil ve stejné okenní tabulce. „Kvůli čemu?“

Elizabeth si povzdechla, protože věděla, proč sem přijela. „Jsem dobrý člověk?“ Matce se začal na tváři šířit úsměv, ale Elizabeth ji zarazila. „Mluvím vážně, mami. I v této chvíli. I uprostřed noci. Mám problémy, žiju v nejistotě, a tak jsem tady.“

„Ale nepovídej.“

„Jsem ten, kdo jenom bere?“

„Elizabeth Frances Blacková, nikdy jsi nebrala, ale dávala. Už jako dítě jsem tě pozorovala, co všechno dáváš otci a pak i kongregaci, a nyní celému městu. Kolik medailí jsi dostala? Kolik životů jsi zachránila? O čem to vlastně mluvíš?“

Elizabeth se znovu posadila a hleděla s nahrbenými rameny do sklenice. „Víš, jak dobře střílím.“

„Aha. Už tomu rozumím.“ Vzala dceru za ruku a u očí se jí udělaly vějířky vrásek, když jí ji krátce stiskla a posadila na židli z druhé strany stolu. „Jestliže jsi ty chlapy střílila osmnáctkrát, pak jsi k tomu měla dobrý důvod. Ať si říká, kdo chce, co chce, můj názor na to se nezmění.“

„Četla jsi noviny?“

„Obecné bláboly.“ Přezíravě si odfrkla. „Překrucování.“

„Dva muži jsou mrtví. Co se k tomu ještě dá říct?“

„Děvčátko.“ Nalila Elizabeth sklenici a sama si také dolila. „To je, jako bys použila slovo *bílý* při popisu vycházejícího úplňku nebo *mokrý*, abys zachytila majestátnost oceánu. Zachránila jsi nevinnou dívku. Všechno ostatní je vedle toho nepodstatné.“

„Víš, že to vyšetřuje státní policie?“

„Já jenom vím, že jsi udělala to, co jsi považovala za správné, a že když jsi po těch mužích vystřelila osmnáctkrát, existoval dobrý důvod, proč to udělat.“

„A když bude mít státní policie jiný názor?“

„Bože můj.“ Matka se znovu zasmála. „Přece není možné, abys o sobě tolik pochybovala. Oni si povedou to svoje vyšetřování a očistí tvoje jméno. To ti přece musí být jasné.“

„Právě teď mi nic nepřipadá jasné. Co se stalo. Proč se to stalo. Vlastně jsem dohromady nespala.“

Matka se trochu napila a pak zvedla ukazovák. „Říká ti něco slovo *inspirace*? Jeho význam? Z čeho pochází?“

Elizabeth zavrtěla hlavou.

„V raném středověku nikdo nechápal, co činí některé lidi zvláštními, nerozuměl tomu, co je imaginace, kreativita či vize. Lidé žili a umírali ve stejné malé vesnici, v níž se narodili. Neměli tušení, proč slunce vychází nebo zapadá, nebo proč přichází zima. Hrabali se v hlíně a umírali mladí na různé nemoci. Každý člověk v těch temných těžkých časech stál před stejným omezením, každý člověk kromě několika vzácných jedinců, kteří se na světě objevovali zřídka a viděli věci jinak, básníci a vynálezci, umělci a kameníci. Obyčejní lidé jim nerozuměli; nechápali, jak se může člověk jednoho dne probudit a vidět svět jinak. Domnívali se, že je to dar od Boha. Odtud slovo *inspirece*. To znamená „vnuknutí“, doslova „vdechnutí“.

„Já nejsem umělkyně. Ani vizionářka.“

„A přece. Tvoje vnímavost je stejně vzácná jako nadání kteréhokoli básníka. Vidiš do hloubky a máš pochopení. Nezabila bys ty muže, kdybys nemusela.“

„Víš, mamí...“

„Inspirace.“ Matka se napila a oči jí zvlhly. „Dech samotného Boha.“

O třicet minut později vjela Elizabeth zpátky do centra. Na Severní Karolínu to bylo slušně velké město se sto tisíci obyvatel a dvojnásobkem dalších roztroušených po okrese. Místy bylo dosud vidět bohatství, ale po deseti letech hospodářského poklesu se začínaly objevovat trhliny. Průčelí obchodů měla stažené rolety i v místech, kde dřív nikdy stažené nebyly. Rozbitá okna zůstávala nezasklená, domy nenatřené. Minula místo, kde bývala její oblíbená restaurace a viděla, jak se na rohu hádá skupina teenagerů. Nebylo to nic vzácného: hněv, nespokojenost. Nezaměstnanost zde byla dvakrát vyšší než celostátní průměr a každým rokem bylo těžší předstírat, že nejlepší časy nejsou minulostí. To neznamenal, že některé části města nebyly krásné – byly: staré domy a lačkové plochy, bronzové sochy, které hovořily o jistotě, válce a obětování. Sem tam přežívala izolovaná místa, která si zachovala

hrdost, ale i ti nejdůstojnější lidé ji dávali najevo jen opatrně, jako by to mohlo být něčím nebezpečné, jako by snad bylo nejlepší nevystřikovat hlavu a čekat, až se nebe projasní.

Elizabeth zaparkovala před policejní stanicí a pozorovala přes sklo její okolí. Budova měla tři podlaží a byla postavená ze stejného kamene a mramoru jako budova soudu. Úzkou parcelu v postranní ulici po Elizabethině pravici zabrala čínská restaurace. O blok dál byl hřbitov vojáků jižanské konfederace a za ním železniční depo, z něž vedly koleje od severu k jihu. Jako děvče chodívala v sobotu dopoledne s kamarádkami po kolejích do města do kina nebo koukat po klucích v parku. Dnes si něco takového neuměla představit. Mládež na kolejích. Bez dozoru ve městě. Elizabeth stáhla okénko a ucítila pach asfaltu a horké gumy. Zapálila si cigaretu a hleděla na policejní stanici.

Třináct let...

Pokusila se představit si, že by o to přišla: o zaměstnání, o vztahy, o pocit smysluplnosti. Od sedmnácti let nechtěla být ničím jiným než policistkou, protože policisté se nebáli toho, čeho se normální lidé báli. Policisté byli silní. Měli autoritu a cíl. Byli to kladní hrdinové.

Věří tomu ještě?

Elizabeth zavřela oči a uvažovala o tom. Když je otevřela, spatřila Francise Dyera, jak schází po širokém schodišti, které se táhlo po celé délce průčelí policejní stanice. Namířil si to přímoú čarou přes ulici, dobře známá tvář, znechucená a smutná. Po tom střelení se spolu hodně hádali, ale nebyla mezi nimi žádná zatrpkllost. Byl starší, citlivý a dělal si o ni opravdové starosti.

„Zdravím, kapitáne. Nečekala jsem, že tě tu uvidím tak pozdě.“

Zastavil se u staženého okénka, pozorněji prohlédl její tvář i vnitřek auta. Přejel očima krabičky od cigaret, plechovky od Red Bullu a půl tuctu novin zmačkaných do koulí naházených na zadní sedadlo. Nakonec se mu pohled zastavil na mobilu vedle ní. „Poslal jsem ti šest zpráv.“

„Promiň. Vypnula jsem ho.“

„Proč?“

„Většinou mi volají reportéři. Byl bys radši, kdybych s nimi mluvila?“

Její postoj ho rozzlobil. Zčásti kvůli obavám, zčásti kvůli té záležitosti s vyšetřováním policejní inspekce. Byla detektivem, ale postaveným mimo službu, přítelkyní, ale ne dost blízkou, aby to ospravedlnilo ten pocit frustrace. Ve tváři se mu zračily emoce, právě tak jako v zapadlých očích a měkkých rtech, ve skvrnách, které mu náhle vyskákaly na kůži. „Co tu děláš, Liz? Uprostřed noci.“

Pokrčila rameny.

„Varoval jsem tě. Dokud se tvůj případ nevyjasní...“

„Nechystala jsem se jít dovnitř.“

Chvilí vyčkával se stejně staženou tváří, stejnou obavou v očích. „Další šetření se státní policií máš zítra. Uvědomuješ si to, že?“

„Ovšem.“

„Setkala ses se svým právním zástupcem?“

„Ano,“ zalhala. „Všechno je domluvené.“

„Pak bys měla být s rodinou nebo s přáteli, s lidmi, kteří tě mají rádi.“

„Vždyť jsem byla. Večeřela jsem s přáteli.“

„Opravdu? Co jsi jedla?“ Otevřela ústa a on řekl: „Zapomeň na to. Nechci, abys mi lhala.“ Pohlédl na ni nad obroučkami úzkých brýlí a pak zkontroloval ulici po obou stranách. „V mé kanceláři. Za pět minut.“

Odkráčel a Elizabeth chvilí trvalo, než se sebrala. Když měla pocit, že je připravená, přešla ulici a vyšla po schodech k dvojdílným skleněným dveřím, které odrážely světlo pouličního osvětlení a hvězd. Před pultem uvnitř se přiměla k úsměvu a před seržantem za neprůstřelným sklem zvedla obě ruce nad hlavu.

„Jo, jo,“ řekl seržant. „Dyer mi řekl, abych vás pustil. Vypadáte nějak jinak.“

„Jak jinak?“

Zavrtěl hlavou. „Jsem moc starý na takové blbosti.“

„Jaké blbosti?“

„Ženské. Názozy.“

Stiskl bzučák a jeho zvuk ji doprovázel ke schodišti a po schodech k dlouhému otevřenému prostoru používanému týmem detektivů. Byl skoro prázdný, většina pracovních stolů byla neosvětlená. Pár sladkohořkých vteřin si jí nikdo nevšiml; pak se dveře s bouchnutím zavřely a mohutný policista v pomačkaném obleku vzhlédl od stolu. „Hej, hey, podívejme. Blacková v baráku.“

„Hej, hey.“ Elizabeth vstoupila do místnosti.

„Cože?“ Opřel se na židli. „Já snad nemůžu do terénu?“

„Držela bych se toho, co máš.“

„A to je co?“

Zastavila se u jeho stolu. „Hypotéka, děti. Patnáct kilo nadváhy a devět let manželství?“

„Deset.“

„Tak vidíš. Milující rodina, zkornatělé tepny a dvacet let do penze.“

„Velká sranda. Díky.“

Elizabeth vyndala ze skleněné nádoby kyselý bonbon, vystrčila vzpurně bok a pohlédla shora do kulatého obličejce Charlieho Becketta. Měřil metr devadesát, přibíral na váze, ale Elizabeth byla svědkem toho, jak přehodil devadesátikilového podezřelého přes střechu auta, aniž by se sebedméně dotkl laku. „Máš pěkně udělanou hlavu,“ podotkl.

Sáhla si na vlasy, cítila, jak jsou krátké, ježatá ofina. „Vážně?“

„Sarkasmus, ženská. Proč sis to provedla?“

„Možná jsem chtěla v zrcadle vidět něco jiného.“

„Možná sis na to měla najmout někoho, kdo se v tom vyzná. Kdy se to stalo? Viděl jsem tě předevčírem.“

Matně si vzpomínala, že si je ostríhala: opilá ve čtyři ráno; při zhasnutém světle v koupelně. Něčemu se přitom smála, ale spíš to znělo jako pláč. „Co tady děláš, Charlie? Je po půlnoci.“

„V koleji se střílelo,“ prozradil Beckett.

„Prokrista, zase?“

„Ne, tentokrát to bylo jiné. Pár místních si vzpomnělo, že zmlátí jednoho prváka, kterého považovali za gaye, až se z toho posere. Teplý neteplý, ukázalo se, že je to velký

fanda zákonů o skrytém nošení zbraní. Zahnali ho do uličky u holičství na kraji areálu koleje. Čtyři na jednoho a on na ně vytáhl devítku.“

„Zabil někoho?“

„Jednomu prostřelil paži. Ostatní se pak rozutekli. Ale máme jména. Hledáme je.“

„Nějaká obvinění proti tomu studentovi?“

„Čtyři na jednoho. Vysokoškolský student s čistým trestním rejstříkem.“ Beckett zavrtěl hlavou. „Co se mě týče, je to už jenom papírování.“

„Takže není co řešit, řekla bych.“

„Taky bych řekl.“

„Poslyš, musím jít.“

„Jo, kapitán říká, že přijdeš. Moc nadšeně nevypadal.“

„Chytil mě, jak číhám venku.“

„Jsi mimo službu. Vedeš to v patrnosti, že?“

„Jo.“

„A moc si tím ve své věci nepomáháš.“

Věděla, co má na mysli. Padly otázky o tom sklepe a ona byla skoupá na odpovědi. Tlak narůstal. Státní policisté. Státní návladní. „Obraťme list. Jak se daří Carol?“

Beckett se na židli narovnal a pokrčil rameny. „Chodí pozdě z práce.“

„Něco jako kadeřnická pohotovost?“

„Věř si tomu nebo ne, opravdu to existuje. Třeba na svatbu. Nebo večírek u příležitosti rozvodu. Vlasová výživa dnes večer. Stříhání a styling dopoledne.“

„No teda.“

„Já vím. Mimochodem, pořád tě chce dostat pod čepec.“

„S kým, s tím ortodontistou?“

„S dentistou.“

„Jaký je v tom rozdíl?“

„Myslím, že jeden z nich vydělává víc.“

Elizabeth ukázala prstem přes rameno. „Myslím, že čeká.“

„Poslyš, Liz.“ Beckett se k ní naklonil a ztišil hlas. „Pokoušel jsem se ti vytvořit nějaký prostor ohledně toho střílení. Jo? Snažil jsem se být partnerem a přítelem a mít pochopení. Ale zítra státní policajti...“

„Mají moji výpověď. Když budou klást stejné otázky, nedostanou jiné odpovědi.“

„Měli čtyři dny na to, aby si sehnali svědky, promluvili si s Channing, prozkoumali místo činu. Nebudou klást stejné otázky. A ty to víš.“

Pokrčila rameny. „Co se stalo, to se stalo.“

„Je v tom politika, Liz. Chápeš to, ne? Bílá policistka, černé oběti...“

„Oni nejsou oběti.“

„Koukni,“ Beckett s obavami zkoumal její tvář. „Chtějí chytit policistku, která je rasistka nebo duševně labilní nebo obojí. Z jejich pohledu jsi to ty. Blíží se volby a státní návladní chce získat vliv u černé komunity. Myslí si, že tohle je příležitost.“

„Nic z toho mě nezajímá.“

„Střelila jsi je osmnáctkrát.“

„Znásilňovali tu dívku déle než jeden den.“

„Já vím, ale poslouchej.“

„Spoutali jí zápěstí drátem tak pevně, že se jí prořízl až na kost.“

„Liz...“

„Nech si tu *Liz*, krucinál! Řekli jí, že až s ní budou hotoví, udusí ji a pak hodí její tělo do lomu. Už měli připravený plastový pytel a lepicí pásku. Jeden z nich ji chtěl šukat, zatímco by umírala. Říkal tomu rodeo na bílé dívce.“

„To všechno vím,“ řekl Beckett.

„Pak jsme o tom vůbec neměli mluvit.“

„Jenže o tom mluvíme, ne? Otec Channing je bohatý a bílý. Ti chlapi, co jsi je zastřelila, byli chudí a černí. Je v tom politika. Sdělovací prostředky. Už to začalo. Viděla jsi noviny.“ Zvedl palec a ukazovák. „Už chybí jen tolik, aby se z toho stala celostátní záležitost. Lidé chtějí obvinění.“

Věděla, koho má na mysli. Politiky. Štváče. Ty, kteří si myslí, že systém je totálně zkorumpovaný. „Nemůžu o tom mluvit.“

„Můžeš si promluvit s tím právníkem?“

„To už jsem udělala.“

„Ne, neudělala.“ Beckett se na židli zaklonil a zahleděl

se na ni. „Zastavil se tady, hledal tě. Říkal, že jsi nepřišla na schůzku a nebereš mu telefon. Státní policisté po tobě jdou pro dvojnásobné zabití a ty se tady poflakuješ, jako kdybys nevyprázdnila zásobník do dvou neozbrojených chlapů.“

„Měla jsem k tomu dobrý důvod.“

„O tom nepochybuji, ale o to tady přece nejde. I poldy zavírají do vězení. Ty to víš líp než většina jiných.“

Jeho pohled byl stejně ostrý jako jeho slova. Elizabeth to bylo jedno. I po třinácti letech. „Nebudu o něm mluvit, Charlie. Ne dnes v noci. Ne s tebou.“

„Vyjde z vězení zítra. Předpokládám, že vidíš tu ironii.“ Beckett sepal ruce za hlavou, jako by ji vyzýval, aby zpochybnila základní fakta.

Poldy zavírají do vězení.

Jednou se dostanou ven.

„Měla bych jít ke kapitánovi.“

„Liz, počkej.“

Nepočkala. Opustila Becketta, a než otevřela kapitánovy dveře, dvakrát zaklepala. Dyer seděl za stolem. I v této pozdní hodině měl oblek nezmačkaný, kravatu pevně utaženou. „Jsi v pořádku?“

Mávla rukou, ale nedokázala skrýt své podráždění a zklamání. „Partáci. Náзор.“

„Beckett pro tebe chce jenom to nejlepší. To chceme my všichni.“

„Tak mě zase vezměte do služby.“

„Opravdu si myslíš, že je to pro tebe to nejlepší?“

Uhnula pohledem, protože jeho otázka málem trefila do černého. „Moje práce je to, co dělám nejlíp.“

„Nedosadím tě zpátky, dokud to všechno neproběhne, jak má.“

Padla do křesla. „Jak dlouho se to ještě potáhne?“

„Ta otázka není na místě.“

Elizabeth zírala na svůj odraz v okně. Zhubla. Vlasy měla příšerné. „Jaká otázka je na místě?“

„Chceš to opravdu slyšet?“ Dyer zvedl obě dlaně. „Pamatuješ si aspoň, kdy jsi naposledy jedla?“

„To sem nepatří.“

„A co takhle kdy jsi naposledy spala?“

„Tak jo. No jo. Připouštím, že posledních pár dní bylo... složitých.“

„Složitých? Proboha, Liz, máš kruhy pod očima, které vypadají jako namalované. Věčně nejsi doma, to je to jediné, co o tobě víme. Nezvedáš telefon. Jezdíš kolem dokola v tom vraku.“

„Je to Mustang 1967.“

„Ten už sotva smí na silnici.“ Dyer se naklonil dopředu a propletl prsty. „Ti státní policajti se po tobě pořád ptají a je čím dál těžší tvrdit, že jsi solidní. Před týdnem jsem použil slova *uvážlivost, brilantnost a sebeovládání*. Teď nevím, co mám říct. Jsi podrážděná, nevrlá a nevyzpytatelná. Nadměrně piješ, dala ses zase na kouření po kolika, po deseti letech? Nemluvíš s právním zástupcem ani s kolegy.“ Máchl rukou a to gesto zahrnovalo její poničené vlasy a bledý obličej. „Vypadáš jako jedno z těch děcek ze South Parku, jako stín...“

„Nemůžeme mluvit o něčem jiném?“

„Myslím si, že lžeš, když mluvíš o tom, co se stalo v tom sklepe. Taková změna tématu ti vyhovuje?“

Elizabeth uhnula očima.

„Tvůj čas vypršel, Liz. Státní policie ti to nevěří a já také ne. To děvče je na podrobnosti skoupé, což mě vede k závěru, že i ona lže. Hapruje ti v tom celá hodina. Vystřílela jsi celý zásobník.“

„Jestliže jsme skončili...“

„Neskončili.“ Dyer se s nelibostí opřel v křesle. „Zavolal jsem tvému otci.“

„Tak?“ To slovo zahrnovalo celé moře významů. „A jak se reverendu Blackovi daří?“

„Říká, že trhliny v tobě jsou tak hluboké, že ani Boží světlo neosvítí jejich dno.“

„No jo,“ uhnula očima, „otec to se slovy vždycky uměl.“

„Je to dobrý člověk. Nech si od něj pomoc.“

„To, že chodíš dvakrát do roka na bohoslužby mého otce, ti nedává právo bavit se s ním o mém životě. Nechci, abys ho do toho tahal, a pomoc nepotřebuji.“

„Ale potřebuješ.“ Dyer se opřel předloktími o stůl. „To mi nejvíc rve srdce. Jsi jedna z nejlepších policistek, jaké jsem kdy viděl, ale zároveň se teď chováš tak, že na to pomalu, ale jistě dojedeš. Nikdo z nás nemůže předstírat, že to nevidí. Chceme ti pomoci. Nech si od nás pomoci.“

„Můžu dostat zpátky odznak, nebo ne?“

„Řekni, jak to doopravdy bylo, Liz. Řekni, jak to bylo, jinak tě tihle státní policajti sežerou zaživa.“

Elizabeth vstala. „Vím, co dělám.“

Dyer také vstal a promluvil, když sáhla na kliku. „Dnes odpoledne jsi projela kolem vězení.“

Zastavila se s rukou na klice. Otočila se a hlas jí zněl chladně. Dyer chtěl mluvit o zítřku a o vězení. Ovšemže ano. Stejně jako Beckett. Stejně jako každý polda tam venku. „Sledoval jsi mě?“

„Ne.“

„Kdo mě viděl?“

„Na tom nezáleží. Víš, co tím chci říct.“

„Dejme tomu, že neumím číst myšlenky.“

„Nechci tě vidět nikde poblíž Adriana Walla.“

„Jakého Adriana?“

„A nedělej hloupou. Ráno ho pustí na podmínku.“

„Nevím, o čem to mluvíš,“ řekla.

Ale věděla a věděli to oba.

3

Byl to paradox života za mřížemi. Tam, kde kterýkoli den mohl končit v krvi, každé ráno mohlo začít úplně stejně. Člověk se probudil a na dva údery srdce nevěděl, kde je nebo co se z něj stalo. Těch pár vteřin bylo magických, teplé zachvění, než mu hrud' sevřela realita, v jejíchž patách kráčela deprese z připomenutí. Tohle ráno se od jiných nijak nelišilo: zprvu klid, pak připomínka všeho toho, co s sebou neslo těch třináct let v cele. Pro většinu lidí byly takové chvíle dost zlé.

Pro policistu byly horší.

Pro policistu, jakým byl Adrian, byly nesnesitelné.

Seděl ve tmě na kavalci a dotýkal se obličeje, který už necítil jako svůj vlastní. Prst mu zajel do prohlubně velikosti pěti-centu v koutku levého oka. Sledoval linii zlomeniny k nosu, pak přes něj k místu, kde se dlouhé jizvy sbíhaly v propadlině líce. Zahojením zbělaly, ale vězeňské stehy měly k dokonalosti hodně daleko. Jestliže ho ale čas strávený uvnitř něčemu naučil, pak tomu, co je v životě opravdu důležité.

To, co ztratil.

To, co opustil.

Odhodil hrubé deky, dělal shyby, dokud se mu neroztřásl paže, pak stál ve tmě a pokoušel se nevnímat, jak na něj působí tma, ticho a vzpomínky skoro úplně vybělené. Dostal se sem dva měsíce po svých třicátých narozeninách. Teď mu bylo třiačtyřicet, byl poznamenaný, zlomený a předělaný. Poznají ho lidé vůbec? Poznají ho jeho žena?

Třináct let, pomyslel si.

„Věčnost.“

Hlas byl tak slabý, že ho sotva zaregistroval. Adrian zachytil koutkem oka náznak pohybu a objevil v nejtemnějším rohu cely Eliho Lawrence. V přítomí za kavalcem vypadal drobně, oči měl nažloutlé a tvář tak temnou a rozrytou, že se dalo těžko určit, kde starý muž končí a kde začíná tma.

„On mluví,“ řekl Adrian.

Starý muž zamrkal, jako by říkal, *To se stává.*

Adrian také zavřel oči, pak se otočil zády a prsty sevřel kovové mříže, tak teplé, jako by se potily. Nikdy nevěděl, jestli Eli promluví nebo ne, jestli se žluté oči otevrou, nebo zamrkají, nebo zůstanou zavřené, dokud starý muž nesplyne s šerem. A i teď to jediné, co bylo v cele slyšet, byl Adrianův dech a zvuk, který vydávaly jeho prsty svírající kluzký a vlhký kov. Dnešek byl jeho posledním dnem ve vězení a za mřížemi začínalo svítat. Mezi opačnou stěnou a místem, kde stál, se táhla šedivá, prázdná chodba a Adrian uvažoval, jestli bude svět venku právě tak bezvýrazný. Už nebyl tím mužem, jímž kdysi byl, nedělal si v tomto směru mnoho iluzí. Od odsouzení ztratil osmnáct kilogramů, svaly měl tvrdé a úzké jako staré provazy. Utrpení dusil v sobě, a zatímco

nesnášel lamentování vězňů typu – já za to nemůžu, nebyla to moje vina – mohl Adrian ukázat prstem a říct, *Tahle jizva je od něj, tuhle kost mi zlomil tamten*. Na ničem z toho samozřejmě nezáleželo. I kdyby křičel z věže, že tohleto mu udělal ředitel věznice, nebo že tamhleto mu udělal některý z dozorců, nejenže by mu to nikdo nevěřil, ale ani by to nikoho nezajímalo.

Příliš mnoho újmy.

Příliš mnoho roků ve tmě.

„Dokážeš to,“ řekl starý muž.

„Neměl jsem se odtud dostat. Ne tak brzy.“

„Víš proč.“

Adrianovy prsty se na kovu sevřely pevněji. Třináct let byla dolní hranice v rozpětí trestu za vraždu, ale jen při dobrém chování a jedině tehdy, když to ředitel věznice chtěl. „Víš, že mě budou sledovat.“

„Ovšemže budou. To jsme si přece probrali.“

„Nevím, jestli to dokážu.“

„Říkám, že dokážeš.“

Starcův hlas se linul ze tmy jako vánek. Adrian se přitiskl zády ke stejnému vlhkému kovu, který před chvílí svíral, a přemýšlel o tom muži, který s ním tolik let sdílel jeho život. Eli Lawrence ho naučil pravidlům vězení, naučil ho, kdy bojovat a kdy se podrobit, že i ty nejhorší věci jednou skončí. A co víc, starý muž mu pomohl k tomu, aby zůstal přičetný. V nekonečných dnech v nekonečné tmě udržoval Eliho hlas Adriana pohromadě. Bylo to tak nehledě na to, jak byl osamělý nebo jak silně krvácel. A zdálo se, že Eli se do této role stále více hodil. Po šedesáti letech ve věznici se starcův svět scvrkl přesně do rozměrů jejich cely. Nebral na vědomí nikoho. Byli k sobě tak pevně připoutáni – starý a mladý muž – že se Adrian obával, že Eli zmizí v okamžiku, kdy on opustí celu. „Kéž bych si tě mohl vzít s sebou.“

„Oba víme, že já se odtud nikdy živý nedostanu.“ Eli se usmál, jako by to byl vtip, ale ta slova byla stejně pravdivá jako kterákoli jiná pravda ve vězení. Eli Lawrence byl odsouzen na doživotí v roce 1946 za vraždu při loupeži v odlehlé části na východě Severní Karolíny. Kdyby ten mrtvý byl běloch,

Eliho by pověsili. Místo toho dostal třikrát doživotí a Adrian věděl, že Eli se už nikdy nenadechne vzduchu na svobodě. Zíral do tmy a chtěl toho starci tolik říct. Chtěl mu poděkovat, omluvit se a říct mu, co všechno pro něj Eli za ty roky znamenal, vysvětlit mu, že ačkoli tu Adrian tolik přetrpěl, nevěděl, jestli by se z těchto zdí dokázal dostat, kdyby ho Eli nevedl. Začal mluvit, ale zarazil se, neboť za těžkými ocelovými dveřmi se zamihotala světla a v budově zazněl bzučák.

„Už jdou,“ řekl Eli.

„Nejsem připravený.“

„Jistěže jsi.“

„Ne bez tebe, Eli. Ne sám.“

„Jen zůstaň v klidu a já ti řeknu pár věcí, na které lidi obvykle zapomenou, jakmile se odtud dostanou.“

„Nezajímá mě to.“

„Strávil jsem tu život, chlapče. Víš, kolik lidí mi to za tu dobu řeklo *Já to zvládnu. Vím, co dělám?*“

„Nechtěl jsem se tě dotknout.“

„Ovšemže ne. Teď se uklidni a ještě jednou si starce vyslechni.“

Kov zařinčel o kov a Adrian přikývl. Zaslechl vzdálené hlasy a tvrdé podrážky na betonové podlaze.

„Peníze nic neznamenají,“ řekl Eli. „Chápeš, co ti říkám? Viděl jsem lidi, kteří si tu odkroutili dvacet let a za šest měsíců jsou tu zpátky kvůli prachům. Dovnitř a ven, jako by se ničemu nenaučili. Zlato, dolary a třpytivé kamínky mají omezenou hodnotu. Nemají hodnotu tvého života, tvé radosti nebo jediného dne tvé svobody. Slunečního svitu. Čerstvého vzduchu. To stačí.“ Eli v šeru pokýval hlavou. „Zapamatuj se si po tomhle, co jsem ti řekl?“

„Ano.“

„Vodopád a místo, kde se potok dělí na dvě ramena?“

„Pamatuji.“

„Vím, že si myslíš, že tohle místo vysálo tvoje síly žít ve světě tam venku, ale na jizvách a potlučených kostech nezáleží, totéž platí o strachu a tmě, o vzpomínkách, o nenávisti, o touze po pomstě. Nech to být. Všechno. Vyjdi odtud a jdi, pořád jdi. Pryč z tohoto města. Najdi si jiné.“

„A ředitel? Mám ho také nechat?“

„Jestli po tobě půjde?“

„Jestli půjde. Jestli nepůjde. Co udělám, když ho uvidím?“

To byla nebezpečná otázka a na okamžik se zdálo, že se Eliho netečné oči podlily krví. „Co jsem právě řekl o pomstě?“

Adrian zaskřípal zuby a nemusel ani promluvit, aby bylo jasné, co cítí.

Ředitel, to bylo něco jiného.

„Pusť z hlavy nenávisť, chlapče. Slyšíš mě? Vycházíš odtud brzy. Možná to má nějaký důvod, možná ne. Co na tom, když zmizíš?“ Dozorci se blížili. Stařec pokýval hlavou. „Pokud jde o to, co jsi tu vytrpěl, záleží jenom na přežití. Rozumíš? Přežít není žádný hřích. Opakuj to.“

„Žádný hřích.“

„A není třeba mít o mně starost.“

„Eli...“

„Teď staříka obejmi a už sakra vypadni.“

Eli pokýval hlavou a Adrian cítil, že se mu stahuje hrdlo. Eli Lawrence pro něj byl spíš otcem než přítelem, a když ho Adrian objal, cítil, že je nesmírně lehký a horký, jako by mu v dutinách kostí sálaly žhavé uhlíky. „Díky, Eli.“

„Vyjdi odtud hrdě, chlapče. Ať tě vidí vzpřímeného a se vztyčenou hlavou.“

Adrian se odtáhl a čekal na poslední pohled unavených a vědoucích očí. Ale Eli se vytrácel do stínů, otočil se zády a téměř zmizel.

„Už jdi.“

„Eli?“

„Všechno je v pořádku,“ řekl starý muž, ale Adrian měl tvář mokrou slzami.

Dozorci nechali Adriana vyjít do chodby, ale udržovali si odstup. Nebyl nijak velký, ale i k dozorcům se donesly pověsti, co všechno vydržel a jak to zvládl. Údaje hovořily jasně: měsíce v nemocnici, svorky a stehy, chirurgické zákroky, zlámané kosti. Adrianu Wallovi věnoval pozornost i sám ředitel věznice a to dozorce děsilo stejně jako všechno to ostatní.

I o řediteli kolovaly zvěsti; ale nikdo neusiloval o zjištění pravdy. Byla to ředitelova věznice a ředitel nepromíjel. To znamenalo sklopit hlavu a držet jazyk za zuby. Kromě toho ty zvěsti nemusely být pravdivé. Tím se slušní dozorcí utěšovali.

Jenže ne všichni dozorcí byli slušní.

Když Adrian procházel výstupní procedurou, viděl v koutě stát tři z těch nejhorších, s tvrdými obličejí, netečnými očima, pod jejichž pohledem Adrian ještě i teď znejistěl. Uniformy měli nažehlené a bez poskvrnky, všechny kožené součásti nablýskané. Stáli vedle sebe u stěny a z jejich arogance vyzařovalo sdělení. *Pořád patříš nám. Uvnitř. Venku. Nic se nezměnilo.*

„Na co hledíte, odsouzený?“

Adrian si jich nevšímal a řídil se pokyny mužíka za pultem s ocelovými sloupky a drátěným pletivem.

„Musíte se svléknout.“ Na pultu stála lepenková krabice a z ní se vynořilo oblečení, které třináct let neviděl. „Dělejte.“ Úředník vrhl pohled na tři dozorce a pak zpátky na Adriana. „To je v pořádku.“ Adrian si zul vězeňské boty a svlékl si oranžový oděv trestance.

„Ježíšikriste...“ Úředník při pohledu na jizvy zbledl.

Adrian se choval, jako by bylo všechno v pořádku, jenže nebylo. Dozorcí, kteří ho přivedli z cely, byli zticha, nehybní, ale ostatní tři vtípkovali o deformovaných prstech a kůži jako z plastu. Adrian znal každého z nich jménem. Znal zvuk jejich hlasů, věděl, který z nich je nejsilnější. Věděl, který z nich je největší sadista a který se, dokonce i teď, usmívá. Přesto všechno držel záda zpříma. Čekal, až šeptání skončí, pak se oblékl a obrátil myšlenky jiným směrem: k tmavé skvrně na pultu, hodinám za drátěným pletivem. Zapnul si košili až ke krku a uvázal si kravatu, jako by byla neděle.

„Jsou pryč.“

„Cože?“

„Ti tři,“ naznačil úředník posunkem. „Jsou pryč.“ Obličej se mu zúžil, v očích měl nezvykle soucitný výraz.

„Byl jsem mimo?“

„Je na pár vteřin.“ Úředník v rozpacích uhnul pohledem.

„Jako kdybyste odešel.“

Adrian si odkašlal, ale měl za to, že úředník nelže. Svět někdy potemněl. Čas uměl provádět zvláštní věci. „Omlouvám se.“

Mužiček pokrčil rameny a Adrian při pohledu na jeho tvář pochopil, že právě tito dozorce udělali spoustě lidí ze života peklo.

„Tak už to tady skončeme.“ Úředník postrčil po hladkém povrchu pultu papír. „Podepište to.“ Adrian rychle načmáral své jméno, aniž si dokument přečetl. Úředník vysázel na pult tři bankovky. „To je pro vás.“

„Padesát dolarů?“

„Je to dar od státu.“

Adrian hleděl na bankovky a hlavou se mu honilo: *Třináct let, padesát dolarů*. Úředník postrčil bankovky po pultu, Adrian je přeložil a zasunul je do kapsy.

„Máte nějaké dotazy?“

Adrianovi chvíli trvalo, než se mu podařilo promluvit. S výjimkou Eliho Lawrence už dávno s nikým nemluvil. „Je tu někdo pro mě? Víte... čeká někdo?“

„Lituji. Na to nedokážu odpovědět.“

„Nevíte, odkud bych se mohl svézt?“

„Taxíky k vězení nesmí. O kus dál na ulici je vedle baru U Nathana telefonní automat. Myslel jsem, že vy všichni to víte.“

„Vy?“

„Bývalí trestanci.“

Adrian to vstřebával. Dozorce, který ho přivedl z cely, na něj gestikuloval u prázdné chodby. „Pane Walle.“

Adrian se otočil a nevěděl, co si má o těch podivných slovech myslet.

Pan Wall...

Bývalý trestanec...

Dozorce zvedl ruku a ukázal do chodby po levé straně. „Tudy.“

Adrian ho následoval ke dveřím, které nejprve pustily dovnitř trochu světla a pak se rozevřely dokořán. I zde ještě byly ploty a brány z drátěného pletiva, ale když odvrátil obličej od slunce a snažil se přesně určit, nakolik je odlišné